

dověděla teprve v únoru 1932, načež pak ihned žalovaného o jejich zaplacení do své ruky upomínala, že žalovaný byl přímo upozorněn na to, že fakturní valuty, o něž tu běží, byly cedovány bance; že kartotéka banky byla pouhou pomůckou za účelem kontroly, zdali firma S. skutečně odvádí postoupené pohledávky, a nikoliv součástí obchodních knih banky; že banka směnky nevrátila firmě S., ale dala je této firmě jako nový úvěr a že pokud směnky byly zaslány bance žalovaným, toho také její valutou ve svých knihách uznala.

Kdyby se tyto okolnosti dokázaly, jevil by se postup fakturních částek, o něž tu jde, v jiném světle, zvláště když k řádnému oznámení cese fakturní valuty úplně stačí její sdělení razítkem na faktuře, jak se v souzeném případě stalo, když placení zaokrouhlených částek při existenci více účtů mezi obchodníky není nic neobvyklého a když platby bez bližšího označení mají být účtovány na starší z více dluhů pro dlužníka stejně obtížných, o jaké v souzeném případě běží.

Tím však, že napadený rozsudek k těmto okolnostem nezaujal stanoviska, není způsobilý k meritornímu přezkoumání dovolacím soudem, takže nezbylo, než aby po rozumu § 543 osp. rozsudek odvolacího soudu rozvázal.

Bude nyní na odvolacím soudu, aby skutkový stav v uvedených ohledech náležitě zjistil, výtěžky tohoto zjišťování hodnotil a pak znovu rozhodl.

Podotýká se, že je povinností kupce, aby mu zasláný obchodní dopis si pečlivě a důkladně přečetl. Kdyby žalovaný byl této povinnosti vyhověl, musel na cese pohledávek fakturních přijíti, a to nejen ohledně faktur po březnu 1931, které jsou — v protívě ke dřívějším, obsahujícím pouze otisk razítka s prosbou o zaplacení zmíněné bance — opatřeny jasným orazítkováním, dávajícím zprávu o postupu jejich valut, ale také o těch pozdějších z nich, u nichž otisk razítka toho není úplně jasný, pokud je na nich jasně čitelné aspoň slovo »cediert«, poněvadž toto slovo stačilo, aby v žalovaném při nejmenším vyvolalo pochybnosti, komu má platiti a ho přimělo k dotazu u firmy S. ohledně vysvětlení, resp. i zmíněné banky, kdyby bylo pravdou, že byly k fakturám přiloženy její složenky. Pokud ovšem otisk razítka není vůbec čitelný a nedokáže se, že by žalovaný právě ohledně těchto faktur byl snad zvláště upozorněn na cesi, osvobozují ho firmě S. konané platby.

Čís. 15040.

I. Otázku nároku na penziu pomocných zamestnancov čsl. štátnych dráh, ktorých služebný pomer bol podľa § 135 vl. nar. 15/1927 Sb. z. a n. zmenený v pomer zriadenecký, treba posudzovať podľa § 7 odst. 1 stanov penzijného fondu čsl. štátnych dráh a nie podľa § 7 odst. 3 týchto stanov.*)

*) Srovnaj: Sb. n. s. č. 13895.

II. Právny pojem definitívnej služby nie je vo vl. nar. č. 15/1927 Sb. z. a n. vyjadrený, ale vysvitá z §§ 2, 114, 121 a 123 služebného poriadku; podstatným znakom definitívneho služebného pomeru je, že ho nemožno rozviazať výpoveďou. Keďže je služebný pomer zamestnancov § 135 vl. nar. č. 15/1927 Sb. z. a n. takto upravený, je po práve definitívny bez ohľadu na to, akú službu taký zamestnanec skutočne koná, ako sa mu vymeruje a vypláca služebný plat, ako sa vymenaruje penzijná základna a aké sú iné jeho služebné pomery.

(Rozh. z 12. marca 1936, Rv III 672/35.)

Žalobník nastúpil v apríli roku 1917 ako robotník u štátnych dráh a od 1. apríla 1923 bol i členom penzijného fondu československých št. dráh. Dňom 1. novembra 1930 bola prevedená zmena jeho služebného pomeru podľa § 135 vl. nar. č. 15/1927 Sb. z. a n. a žalobník stal sa stálym železničným zamestnancom. Výmerom riaditeľstva štátnych železníc v B. zo dňa 2. novembra 1933 bol žalobník podľa § 116 odst. 1 a) služebného poriadku v dôsledku poklesu práce železnice daný do výslužby s tým, že nemá nároku na penziu z dôvodu § 7 odst. 3 penzijných stanov. Žalobník podal proti tomuto výmeru opravný prostriedok, ktorému ministerstvo železníc nevyhovelo. Žalobník domáhal sa žalobou na žalovanom čsl. štáte platenia penzie v sume 658 Kč 35 h mesačne od 1. decembra 1933, na ktorú ako definitívny železničný zamestnanec má nárok. Všetky tri sudy žalobe vyhověly. Najvyšší súd z týchto dôvodov:

Základní právní otázku této rozepře, zda nárok železničních pomocných zaměstnanců, postavených na roveň zřízcům státních drah (§ 135 vl. n. 15/27) jest posuzovati podle 1. či 3. odst. § 7 stanov pensijního fondu státních drah, vyřešil nejvyšší soud již v rozhodnutí Sb. n. s. čís. 13895 a neshledává příčiny, aby se od tohoto rozhodnutí odchýlil.

Je pravda — jak dovozuje dovolací žádost žalovaného státu —, že pomocní zaměstnanci ve služebním poměru, přeměněném podle § 135 vl. n. č. 15/27 Sb. z. a n. na poměr definitivních zřízcům státních drah, nejsou ve všem rovni definitivním zřízcům, protože zůstanou nadále na místech systemisovaných pro pomocné zaměstnance a nepřestoupí na systemisovaná místa pro definitivní zřízce, leč tento rozdíl týče se jen skutečného konání činné služby, nemá však vlivu na právní ráz jejich nového služebního poměru. Vždyť otázka, je-li služební poměr definitivní či nic, je otázkou právní úpravy konané služby a ta v § 135 vl. n. č. 15/27 Sb. z. a n. je provedena odchýlně od zásad prvé části tohoto vládní nařízení, že zaměstnanec se ustanovuje jen na určité systemisované místo.

Právní pojem služby definitivní není vyjádřen ve vl. nař. č. 15/27 Sb. z. a n., vysvitá však v §§ 2, 114, 121 a 123 služ. řádu a je ten, že služební poměr definitivní nelze rozvázati výpovědí. Je-li služební poměr zaměstnanců § 135 vl. nař. takto upraven, pak je po právu definitivním bez ohledu na to, jakou službu takový zaměstnanec skutečně

koná, jak se mu vyměřuje a vyplácí služební plat, jak se vyměřuje pensijní základna a jaké jsou jiné jeho služební poměry. Proto nelze činit rozdíl mezi definitivními zaměstnanci ve vlastním slova smyslu a jinými zaměstnanci definitivními, jak neprávem má za to dovolací žádost.

K dalším vývodům dovolání třeba předem vytknouti, že otázku vzniku nároku na výslužné a zaopatřovací platy nelze rozhodovati úvahou, zda pense je věcí poměru služebního či poměrů platových, jak tomu chce dovolací žádost, nýbrž jediné podle obsahu pozitivních předpisů o tom platných a těmi jsou pro tento spor vlád. nařízení č. 15/27 Sb. z. a n., stanovy pens. fondu státních drah, kterých se toto nařízení dovolává (§ 136) a služební řád železnic, jenž je základem celé služby železničnických zaměstnanců.

Díl IV. části druhé vl. nař. č. 15/27 Sb. z. a n., který vytvořil novou skupinu pomocných zaměstnanců v definitivním služebním poměru (§ 135), je také provedením předpisu § 210 plat. zák. č. 103/26 Sb. z. a n. právě tak, jako celé vlád. nař. č. 15/27 Sb. z. a n. je provedením tohoto předpisu (odst. 1), že platové a služební poměry jiných státních zaměstnanců než těch, které přímo upravil platový zákon, upraví vláda nařízením podle zásad, na nichž je vybudován tento zákon a to zaměstnanců ve státních nebo státem spravovaných podnicích se zřetelem ke zvláštním poměrům a potřebám těchto podniků.

Právě proto, že úprava byla provedena pro různé druhy státních služeb osobitně, nelze k určení práv a povinností skupiny jedné sáhati k předpisům pro skupinu jinou a proto také jednotlivé otázky služebního poměru železničnických zaměstnanců nelze řešiti podle úpravy pomocných zaměstnanců v jiných státních službách, tak zejména nelze bráti rozhodující zřetel v tomto sporu k předpisům o služebních a platových poměrech zřízenců podle vl. nař. č. 114/26 Sb. z. a n.

S ohledem na vývody dovolací žádosti třeba tu přece k jejím poukazům na obdobu tohoto nařízení (č. 114/26) s vlád. nař. č. 15/27 Sb. z. a n. v otázce zde souzené — pensijní nárok —, nehledí-li se ovšem na změnu dosavadního soukromoprávního služebního poměru ve veřejnoprávní (§ 48 tohoto nař. č. 114/26 Sb. z. a n.), poznamenati, že odchylná práva v pensijních poměrech zde nově utvořené skupiny zaměstnanců (§§ 48—50 vl. nař. č. 116/26 Sb. z. a n.), obdobné § 135 vl. nař. č. 15/27 Sb. z. a n. od pensijních poměrů zřízenců pragmatikálních, mají svůj důvod v tom, že nároky nové skupiny (§ 48) na zaopatřovací platy — nikoli výslužné — jsou plně upraveny již pozitivními předpisy tohoto vlád. nař. č. 114/26 Sb. z. a n. a stejně se skupinou zřízenců v soukromoprávním poměru s vyloučením ovšem § 34, který se týče jen zaměstnanců vypověditelných (§§ 31, 50), takže zaopatřovací nároky těchto zaměstnanců mají plný a jediný základ v tomto nařízení (č. 114/26) a tím je úprava jejich zaopatřovacích platů zcela uzavřena.

Tomu však není tak s výslužným železničnických pomocných zaměstnanců podle vl. nař. č. 15/27 Sb. z. a n., neboť tu vlastní podrobná úprava odpočivných a zaopatřovacích platů předpisy tohoto nařízení vyčerpána není, neboť základ jich obsahuje § 118 služ. řádu a stanovy

pensijního fondu státních drah (§ 126 vl. nař. čís. 15/27 Sb. z. a n.) a předpisy § 126 až 132 vlád. nař. jsou jen doplňky jich. Podle těchto předpisů je základ nároků železničních pomocných zaměstnanců v podrobnostech určen předpisy stanov pensijního fondu a protože v těchto předpisech chybí přímé opatření pro nově vytvořenou skupinu nevypověditelných zaměstnanců pomocné železniční služby (§ 135 vl. nař.), nezbyvá než přidržeti se základního rozvrhu všeho železničního personálu podle § 2 služ. řádu ve tři hlavní skupiny — definitivní, provisorní, zaměstnance přijaté na zvláštní služební smlouvu —, jehož se přidrží § 1 vl. nař. čís. 15/27 Sb. z. a n. a jež také zřejmě sleduje § 7 stanov pens. fondu, neboť ten je založen na rozdílu právního postavení těchto tří hlavních skupin, a podle toho nutno výslužné nároky nové skupiny železničních zaměstnanců (§ 135 vl. nař.) zatřídit do některé ze skupin zaměstnanců, jak je uvádí § 7 stanov pens. fondu, nikoli podle vnějšího označení »pomocní zaměstnanci«, jímž by ovšem spadali pod odst. 3 § 7, nýbrž podle právního rázu jejich služebního poměru a poněvadž tím patří tato nová skupina pojmově mezi zaměstnance definitivní (§ 2 čís. 1 služ. řádu), do skupiny těchto a tím pak také pod 1. odst. § 7 pens. stanov.

Z § 129 vl. nař. čís. 15/27 Sb. z. a n. nelze pro opačný názor dovoditi nic, protože předpis tento je ve sporné otázce v obsahové souvislosti s předchozím § 128, který je z pensijní úpravy zaměstnanců § 135 právě proto vyloučen, že se týče zaměstnanců vypověditelných, jakými nová skupina § 135 vl. nař. čís. 15/27 Sb. z. a n. již není.

Čís. 15041.

Nejde o nezákonnost, jestliže nižší soudy zamítly žádost o rozluhu manželství podle § 17 rozl. zák. proto, že rozsudek rozvodový byl vydán na základě návrhu obou stran na rozvod manželství od stolu a lože a jen na základě skutečností, jež obě strany navzájem doznaly.

(Rozh. ze dne 13. března 1936, R I 196/36.)

Nižší soudy zamítly návrh manželův, aby manželství jeho bylo rozloučeno podle § 17 rozl. zák. proto, že rozsudkem rozvodovým, o nějž stěžovatel svou žádost o rozluhu opřel, byl vysloven sice rozvod po kontradiktorním řízení z viny obou manželů, avšak procesní soud zjistil rozvodové důvody na základě skutkových okolností oběma stranami navzájem doznaných. Důsledkem toho nešlo vpravdě o rozvod nedobrovolný, nýbrž o zastřený rozvod dobrovolný, který nemůže býti podkladem pro žádost za rozluhu podle § 17 uvedeného zákona.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody :

Pojem »nezákonnosti« rozhodnutí byl čl. V. čís. 1 zákona ze dne 11. prosince 1934 čís. 251 Sb. z. a n. vyložen v ten smysl, že podle § 46